

vanffeligere og finere Opgaver i dens Haand end at vælge passende Fæstemænd. Dertil kommer, saavidt jeg skjønner, at, medens Græsset gror, dør Hørsemor: Medens man prøver 100 mere eller mindre daarlige Fæstemænd for i Marenes Løb at komme til det Resultat, at 10 af disse ere de Foll, der have det eiendommelige Greb paa at forene en Husbonde og et Lyende, ere Tusinder af Lyender gaaede til Grunde under de 90 andre Fæstemænd, forudsat at man i saa Henseende deler den Mening, at det er dem, der ere Skyld derti. Der henvises til den bestaaende Tilstand, idet det jo erkjendes, at den i Virkeligheden er uheldig; men jeg tillader mig da at spørge: Hvorledes vil man modarbejde denne uheldige Tilstand? Naar man erkjender, som det hedder i Betænkningen, at man ikke er blind for, at mange Fæsteforretninger drives paa en uheldig og for Lyendet skadelig Maade, saa bliver Spørgsmaalet jo, hvilken Indskrænkning navnlig i Afgangen til at komme til at drive denne Virksomhed stiller man? Der stilles i Virkeligheden aldeles ingen; thi en saadan Indskrænkning, der er den samme som den, der stilles med Hensyn til at drive Høfærning, maa i Virkeligheden være saa godt som Null. Der stilles altsaa den Forbring: Man maa ikke være umyndig, man maa ikke være en berhyttet Person, og man maa ikke være under Konkurs. Det er i Virkeligheden, bortset fra Forbringen til Indfødsret, som ingen Rolle spiller her, de tre negative Betingelser, der stilles op. Man maa i Virkeligheden sige, at fra det Dieblif Klerikallets Forslag er vedtaget, vil sandynligvis, efter al Beregning, de ni Tiendedele af de nuværende flette og uværdige Personer, der drive Fæstevæsenet som en tolereret Ting i Dieblifket, have fuldstændig Afgang til fremtidig med offentlig Autorisation at optræde som Fæstemænd. Saa er der endnu Spørgsmaal om Kontrolten med Udøvelse af Virksomheden. Jeg tror, dette i Virkeligheden saa godt som Intet er. Der stilles Forbringinger til Bogføring og til Lokalernes Indretning, og det forbydes at forene denne Næring med Beværtningsnæring. Det er altsammen ganske underordnede Ting. Dertil kommer, at dette kan have sin Betydning, naar Øvrigheden paa Grundlag af disse Bestemmelser kan gribe selvstændig ind; men at det i Virkeligheden Intet faar at sige, naar den skal gaa den vanffelige og kostbare Vej at jaagsøge den Næringsdrivende til at have sin Næring forbrudt, naar Politimesteren, eller hvem det nu er, skal være udført for, igjennem Mæringer at forfølge ham gjennem alle Instanser op til Højesteret for saa

tilslidst at tage sin Sag, fordi han ikke kan bevise, at Lordenen er af den Bestaffenhed, som kræves. Saa opgiver han meget hurtig at forfølge den Slags Sager, det er den gamle Historie om Haren og Hunden; Haren løber raffest, fordi den løber for sit Liv, men Hunden for sin Frokost. Det er Noget, som ikke kan forlanges af Politimesteren, at han under de Omstændigheder og med alle mulige mere paatrængende Opgaver skal indlade sig paa at tiltale en Fæstemænd efter denne Lov til hans Nærings Forbrudelse. Jeg skal i saa Henseende ogsaa tillade mig at henlede Opmærksomheden paa en Lov, om hvilken jeg har nogen Erfaring, nemlig Lov af 26de Mai 1868. Den udmærker sig dog fremfor den nuværende Lov ved at stille to Forbringinger til Vedkommende, der vil udøve Sagførernæring, og det er, at han skal skaffe en positiv Attest for retsaffenen Wandel og skal have bestaaet juridisk Examen. Det er imidlertid en Erkjendelse, som vistnok breder sig i videre og videre Kredse, og hvorom man i alt Fald i den juridiske Verden længe har været paa det Meene, at denne Lov er en daarlig Lov. Jeg skal i saa Henseende ikke gjøre min egen Anskuelse gjældende, men tillade mig at henvise til en Højesteretsdom af 29de Januar 1885, hvor en Sagfører for Opdrækkert, Bedrageri og Falsk blev dømt til 6 Gange 5 Dages Bånd og Brød, og til en anden Højesteretsdom af 10de December 1886, som dreiede sig om Følgerne af, at en Sagfører i stort Omfang havde brugt betroede Penge. Under Justitsagen blev han frifunden, fordi han fik de Paagjældende til at frafalde Erstatning. Justitsministeriet anlagde saa Sag mod den Paagjældende til at have sin Næringsvej som Sagfører forbrudt. Denne Sag blev ført gjennem alle tre Instanser og turde indeholde et ganske interessant Exempel paa, hvor betydelig og besværlig en Affære det er, naar man saaledes gjennem civil Sagsmaal skal faae en Person fratjendt hans Næringsret. Der blev af Drdsføreren anket over, at man fra Høires Side henviste til Domstolene. Jeg veed ikke, hvorvidt det overhovedet er Rigsretten og dens eventuelle Deltagelse i det politiske Liv, der i saa Henseende sigtes til, men saa Meget er sikkert, at selv om Domstolene inden for deres Omraade have overordentlig store og vigtige Opgaver, kunne de dog ikke løse alle Opgaver, og navnlig ikke den, hurtig og energisk at gribe ind overfor Misbrug, der kræver et Støyn og Vedkommendes Personlighed. Det er Øvrighedens Sag. Jeg skal iøvrigt ogsaa bemærke, at det forekommer mig, at i hvert Tilfælde rammer Argument-